

Sygn. akt I C 100/22

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Stanisław Bryliński

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2022 roku w Grudziądzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **S.A. w B.**

przeciwko **K. Z.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę **5 485,67 zł** (pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych 67/100) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 15 maja 2019 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę **1 716,08 zł** (jeden tysiąc siedemset szesnaście złotych 08/100) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

IV. wyrokowi w punktach I. i III. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 100/22

UZASADNIENIE

Powódka (...) SA w W. wnosila o zasądzenie od pozwanej K. Z. kwoty 14. 356, 67 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 15. 05. 2019 roku do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. W pozwie wnoszono o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że roszczenie powstało w związku z zawartą z konsumentem umową, która podpisała weksel 05. 02. 2018 roku zobowiązując się do zapłaty w dniu 14. 05. 2019 roku kwoty 16. 912, 67 zł. Po wezwaniu o zapłatę pozwana spłaciła kwotę 2. 556, 00 zł. Weksel zabezpieczał umowę pożyczki.

Wobec stwierdzenia braku podstaw do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym została ona przekazana do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

W dniu 01. 06. 2022 roku pozwanej doręczono odpis pozwu z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni. zakreślony termin upłynął bezskutecznie, stąd też wydany został wyrok zaoczny.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

W dniu 02. 02. 2018 roku w oddziale powódki w G. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej, zgodnie z którą całkowita kwota pożyczki to 9. 000,00 zł, a całkowita kwota do spłaty to 21. 888,00 zł. Pożyczka miała być spłacana w 48 ratach po 456, 00 zł każda. Była oprocentowana w wysokości 9, 92% w skali roku. Koszty pożyczki to:

- opłata przygotowawcza 129,00 zł,
- wynagrodzenie prowizyjne 7. 571, 00 zł.,
- wynagrodzenie z tytułu przyznania twojego pakietu 1300,00 zł.

Całkowity koszt pożyczki wynosił 12. 888,00 zł.

Dowód: umowa pożyczki i dokumenty z nią związane.

Pismem z dnia 14. 04. 2019 roku powódka wypowiedziała umowę pożyczki a następnie został wypełniony weksel na kwotę 16. 912, 67 zł i pozwana została wezwana do wykupu weksla. Po tym wezwaniu pozwana wpłaciła kwotę 2. 556, 00 zł.

Dowód: okoliczności niesporne.

Sąd uznał, że powołany przez powódkę weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, bowiem suma pieniężna do zapłaty nie odpowiadała rzeczywistemu zadłużeniu, przy uwzględnieniu tzw. klauzul abuzywnych.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkodawca może żądać wynagrodzenia w formie odsetek albo prowizji za korzystanie przez pożyczkobiorcę z jego środków finansowych.

Sąd nie zakwestionował prawa powódki do pobrania opłaty przygotowawczej, albowiem takie opłaty są standardowo pobierane za wykonanie czynności związanych z udzieleniem pożyczki. Opłata określona w umowie zawartej między stronami nie była wygórowana.

Sąd zakwestionował natomiast prawo powódki do pobierania dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego w wysokiej kwocie 7. 571, 00 zł za udostępnienie pozwanemu środków pieniężnych oraz prawo do pobrania opłaty za tzw. Twój Pakiet w wysokości 1300,00 zł. Za przygotowanie umowy pożyczki powódka pobrała bowiem opłatę przygotowawczą, a za udostępnienie środków pieniężnych odsetki umowne. Brak było podstaw do pobierania podwójnego wynagrodzenia za to samo.

W wielu podobnych sprawach toczących się przed tut. Sądem z powództwa (...) S.A. w B. o zwrot pożyczki zakwestionowano praktykę tej spółki pobierania na podstawie umów pożyczek dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego w bardzo wysokich kwotach, żadanego często obok odsetek umownych za udostępnienie środków pieniężnych, doliczonych do każdej raty. Zapis o tej prowizji uznano za zmierzający do obejścia przepisów o ochronie praw konsumentów oraz o odsetkach maksymalnych (ukryta lichwa). Stwierdzono, że takie działanie nie zasługuje na ochronę prawną, albowiem jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, dlatego jest nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Tak było m.in. w sprawach o następujących sygnaturach akt: I C 189/16, I C 2424/16, I C 285/17, I C 397/17, I C 398/17, I C 477/17, I C 501/17, I C 1100/17, I C 1244/17, I C 1595/17 i I C 1707/17.

Kwestią obciążania przez powódkę pożyczkobiorców zbyt wysokimi opłatami prowizyjnymi za udostępnienie na określony czas środków pieniężnych zajmował się też Sąd Okręgowy w Toruniu w wielu sprawach, w tym o sygn. akt VIII Ca 563/17 i (...), podzielać w wyrokach z 28 sierpnia 2017 r. i 15 listopada 2017 r. stanowisko tut. Sądu o sprzeczności umów pożyczek w zakresie wynagrodzenia prowizyjnego z dobrymi obyczajami, zasadami współzycia społecznego i przepisami regulującymi kwestie odsetek maksymalnych. Sąd Okręgowy, odwołując się do wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie XVII AmC 5533/11 (Legalis nr (...)), stwierdził, że niezależnie od uregulowań ustawy o kredycie konsumenckim dotyczących maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych, koszty te nie mogą stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy, powinny zatem być kształtowane w sposób zgodny z rzeczywistym kosztem dokonywanych czynności, w związku z którymi pozostają. W obu przywołanych sprawach Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził również, że omawiana opłata pozostaje oderwana od faktycznych kosztów poniesionych przez powódkę, w istocie nie stanowi więc „kosztu okołoodsetkowego”, te bowiem powinny być związane – zgodnie z zasadą ekwiwalentności świadczeń – z określonymi kosztami poniesionymi przez pożyczkodawcę w związku z udzieleniem pożyczki bądź usługami świadczonymi na rzecz pożyczkobiorcy. Sąd Rejonowy w Grudziądzu oraz Sąd Okręgowy w Toruniu wyraziły w przywołanych sprawach także pogląd, że wynagrodzenie prowizyjne to ukryta forma odsetek od pożyczonego kapitału, co prowadzi do obejścia przepisów regulujących instytucje odsetek maksymalnych.

W sprawach I C 501/17, I C 1244/17 i I C 1595/17 tutejszy Sąd oraz w sprawie o sygn. akt VIII Ca 582/17 Sąd Okręgowy w Toruniu zakwestionowały zapis umowny stosowany przez powódkę w umowach pożyczkowych o wygórowanym wynagrodzeniu za usługę świadczoną w ramach tzw. (...), polegającą na możliwości odroczenia na wniosek konsumenta płatności kilku rat lub ich części (brak ekwiwalentności świadczeń). W uzasadnieniu wyroku z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie VIII Ca 582/17 Sąd Okręgowy w Toruniu uznał postanowienia dotyczące usługi (...) za naruszające w sposób rażący interesy pożyczkobiorcy, sprzeczne z dobrymi obyczajami i prowadzące do obejścia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza dotyczących odsetek maksymalnych i jako takie, za niewiążące konsumenta (art. 58 § 1 i 2 k.c., art. 359 § 2¹ k.c. oraz art. 385¹ § 1 k.c.).

Wskazać też należy, że w decyzji nr (...) z dnia 3 czerwca 2015 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania pożyczkodawcy polegające na stosowaniu opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty. W uzasadnieniu tej decyzji stwierdzono, że sprzeczne z dobrym obyczajem jest naruszenie ekwiwalentności świadczeń przy stosowaniu wobec konsumentów opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty, co godziło w ich słuszny interes. Identyczną decyzję wobec (...) Sp. z o.o. w B. wydał Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. w dniu 30 grudnia 2015 r. w sprawie (...) (...) w zakresie opłaty przygotowawczej. Zarzuty w niej zawarte wobec pożyczkodawcy można jednak odnieść również do wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłaty za tzw. Twój Pakiet.

Oceniając umowę pożyczki ze względu na to, że wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 7.571,00 zł zostało naliczone za to samo, za co należą się powódce odsetki umowne od udzielonej pożyczki, a nadto nie określono w umowie żadnych kryteriów określenia tak wygórowanej prowizji, Sąd uznał, że brak jest podstaw do jej zasądzenia. Do identycznego wniosku doszedł Sąd w przypadku wygórowanego wynagrodzenia za usługę świadczoną w ramach tzw. (...), polegającą na możliwości odroczenia na wniosek konsumenta płatności dwóch rat lub czasowego obniżenia o 50% maksymalnie czterech rat. Kwota 1.300,00 zł jest nieproporcjonalna do usługi oferowanej przez pożyczkodawcę, albowiem nawet w przypadku skorzystania z tej usługi, klient i tak musiał spłacić całą pożyczkę. Opisana usługa nie była więc ekwiwalentna do wskazanego wynagrodzenia.

W konsekwencji na podstawie art. 720 § 1 k.c., art. 58 § 1 i 2 k.c., Sąd uznał roszczenie powódki z umowy za uzasadnione w części obejmującej kapitał pożyczki 9.000,00 zł, opłatę przygotowawczą 129,00 zł, a nadto umowne odsetki wynikające od tej kwoty.

Przez błędy rachunkowe kwota zasądzona w wyroku 5. 485, 67 zł jest zaniżona. Prawidłowa kwota powinna wynikać z odjęcia od sumy kwot 9.000,00 zł plus 126,00 zł plus odsetki kwoty dokonanej spłaty w wysokości 2. 556,00 zł.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 100 kpc.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku zaocznego z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda – przez PI,
2. Akta przedstawić z wpływem lub za 14 dni.

G-dz, dnia 21. 07. 2022 roku